

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma:	103.K.702.215/2022/31.
Az I. r. felperes:	BKK Budapesti Közlekedési Központ Zrt. (1075 Budapest, Rumbach Sebestyén utca 19-21.)
Az I. r. felperes képviselője:	Bűrös és Gombocz Ügyvédi Iroda – dr. Bűrös László ügyvéd (1092 Budapest, Kinizsi utca 21-25.)
A II. r. felperes:	A-Híd Építő Zrt. (1138 Budapest, Karikás Frigyes utca 20.)
A II. r. felperes képviselője:	Dr. Kádár Attila Ügyvédi Iroda – dr. Kádár Attila ügyvéd (1095 Budapest, Ipar utca 5. B. lépcsőház V/4.)
Az alperes:	Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság (1026 Budapest, Riadó utca 5.)
Az alperes képviselője:	dr. Fáry Zoltán kamarai jogtanácsos
Az alperesi érdekelt:	Közbeszerzési Hatóság Elnöke (1026 Budapest, Riadó utca 5.)
Az alperesi érdekelt képviselője:	Dr. Bencze Bálint Ügyvédi Iroda – dr. Bencze Bálint ügyvéd (1136 Budapest, Raoul Wallenberg utca 7.)
A per tárgya:	közbeszerzési ügyben hozott D.84/17/2022. számú közigazgatási határozat megtámadása

í t é l e t:

A Fővárosi Törvényszék az alperes D.84/28/2022. iktatószámú határozattal kijavított D.84/17/2022. számú határozatát megváltoztatja és az eljárást megszünteti, egyben az I. és a II. rendű feleperes tekintetében tett megállapításokat és jogkövetkezményt törli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és a II. rendű felperesnek külön-külön 150 000 (százötvenezer) – 150 000 (százötvenezer) forint perköltséget.

A 900 000 (kilencszázezer) - 900 000 (kilencszázezer) forint kereseti illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül jogszabálysértésre hivatkozással, a jogszabályhely pontos megjelölésével a Fővárosi Ítéletáblához címzett, azonban a Fővárosi Törvényszéken jogi képviselő által elektronikus úton benyújtandó fellebbezésnek van helye. Tárgyalás tartását a fél a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben kérheti. A határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye. A jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely pontos megjelölésének, illetve az ítéletnek közzétett kúriai határozattól jogkérdésben való eltérésre hivatkozásnak az elmaradása a fellebbezés hiánypótlás nélküli visszautasítása jogkövetkezményével jár.

I n d o k o l á s

Az ítélet alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az ajánlatkérő I. rendű felperes a „Széchenyi Lánchíd felújításának kivitelezése” tárgyában a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) Második Része szerinti tárgyalásos közbeszerzési eljárást indított EKR000771412020 azonosító számon 2020. augusztus 4-én. A közbeszerzési eljárásban végleges ajánlatot a Strabag Általános Építő Kft. és a II. rendű felperes tett. Az I. rendű felperes 2021. január 18-án küldte meg az ajánlattevők részére az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezést, amelynek értelmében az eljárást eredményesnek nyilvánította, a nyertes ajánlattevő a II. rendű felperes lett. A közbeszerzési eljárás eredményeképpen az I. rendű és a II. rendű felperes 2021. február 2-án kötöttek vállalkozási szerződést. A II. rendű felperes a szerződés teljesítése során gazdasági szereplőket vett igénybe különféle tevékenységek elvégzésére, úgy mint: Pro-Money Kft., Antizaj Környezetvédelmi és Szolgáltató Bt., Omega-Zolas Kft., B-Bild Építő Kft., YooWC Kft., High and Low Kft., BigPrint Hungary Kft., Copy General Zrt., Fugro Consult Kft., Kisfat Kft., R. I. e. v., „Vekor” Kft., Wolf Plusz Kft., Zöldterek Kft., Livepoint Kft., Siemens Mobility Kft., Főmterv Mérnöki Tervező Kft., Msc Mérnöki Tervező és Tanácsadó Kft., CÉH Tervező, Beruházó és Fejlesztő Zrt.
- [2] A Közbeszerzési Hatóság a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződések teljesítésének és módosításának a Közbeszerzési Hatóság által végzett ellenőrzéséről szóló 308/2015. (X.27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 5. § (1) bekezdése alapján a „Lánchíd felújításának kivitelezése” tárgyú közbeszerzési eljárás lefolytatásának eredményeként megkötött szerződés teljesítésének ellenőrzésére irányuló, szerveződés-ellenőrzési eljárást indított 2021. augusztus 6. napján. Az ellenőrzési eljárásban mind az I., mind a II. rendű felperest több alkalommal nyilatkozattételre hívta fel. Az I. rendű felperes a Közbeszerzési Hatóság felhívására valamennyi, a Hatóság által bekért dokumentumot 2021. december 3. napjáig benyújtotta. Ezt követően, az I. rendű felperes részéről a jogsértés gyanújának megállapíthatósága körében, további dokumentumok benyújtására, információ megadására a Hatóság részére nem került sor.
- [3] A II. rendű felperes az eljárás során 2021. augusztus 13. napján, a Közbeszerzési Hatóság részére megküldte a Hatóság I. számú felhívásában foglaltakra figyelemmel az augusztus 6-ig számbavett alvállalkozókkal kapcsolatos bejelentéseit, 2021. augusztus 20. napján megküldte a II. felhívással kapcsolatosan az általa kötött 19 szerződésből 12 szerződés tekintetében nyilatkozatát a szerződés teljesítésének kezdetéről, egyúttal csatolta az ezeket alátámasztó dokumentumokat. Majd a Hatóság III. felhívására 2021. október 11. napján benyújtotta, további három gazdasági szereplő tekintetében nyilatkozatát a Kbt. 138. § (3) bekezdése szerinti bejelentés idejéről, valamint az ezt alátámasztó dokumentumokat. Nyilatkozott a további alvállalkozói szerződések, a szerződések teljesítésének kezdetéről, és csatolta az ezeket alátámasztó dokumentumokat. További nyilatkozatra felhívás és iratesatolás szükségessége nem merült fel. A szerződés ellenőrzési eljárás 2022. február 25-én fejeződött be.
- [4] Az alperesi érdekelt 2022. március 2-án élt az alperesnél hivatalbóli kezdeményezéssel, összességében 20 kérelmi elemet jelölve meg. Az első 19 kérelmi elemében a II. rendű felperesre nézve a Kbt. 138. § (3) bekezdés második mondata megsértésének megállapítását, míg a 20. kérelmi elemében az I. rendű felperessel szemben, a Kbt. 142. § (1) bekezdése megsértésének megállapítását kérte.

- [5] Az I. rendű felperes a hivatalbóli kezdeményezésre tett észrevételében kérte a jogorvoslati eljárás megszüntetését, annak elkésettségére tekintettel. Hivatkozott arra, hogy a Közbeszerzési Hatóság tényállás tisztázására vonatkozó felhívására az I. rendű felperes minden, az eljárásban releváns dokumentumot 2021. december 3-ig benyújtott, amelyből a hivatalbóli kezdeményezésben szereplő vélt jogsértések megállapíthatóak, ezért a tudomásszerzés e napon megvalósult. Az Alkotmánybíróság 19/2020. (VIII.4.) határozatára figyelemmel (a továbbiakban: AB határozat), a Kbt. 153. § (4) bekezdésében rögzített törvényi vélelemmel szemben helye van bizonyításnak, a tényleges tudomásszerzés időpontját akár a Döntőbizottság, akár az ügy közigazgatási vitájában eljáró bíróság, a törvényi vélelemtől eltérően állapíthatja meg. Egyebekben a jogsértés hiányának megállapítását kérte.
- [6] A II. rendű felperes a hivatalbóli kezdeményezésre tett észrevételében hivatkozott arra, hogy a hivatalbóli kezdeményezés elkésett tekintettel arra, hogy a tudomásszerzés időpontjaként megjelölt, a Kbt. 153. § (4) bekezdése szerinti időpont helyett, a hivatalbóli kezdeményező tudomásszerzése, a hivatalbóli kezdeményezés első elemében megjelölt vélelmezett jogsértéssel érintett gazdasági szereplők esetében, legkésőbb 2021. október 11. napján, megvalósult. Egyebekben a jogsértés hiányának megállapítását kérte.
- [7] Az alperes a keresettel támadott határozatában az 1., 2., 3., 4., 6., 9., 14., 15., 16., 17., 18. és 19. elem tekintetében megállapította, hogy a II. rendű felperes megsértette a Kbt. 138. § (3) bekezdésének második mondatát, erre tekintettel 15 000 000 forint bírság megfizetésére kötelezte. A 20. kérelmi elem vonatkozásában megállapította, hogy az I. rendű felperes megsértette az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X.30.) Korm. rendelet 27. § (1) bekezdését. Erre tekintettel 15 000 000 forint bírság megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a jogsértés hiányát állapította meg.
- [8] A Döntőbizottság először az elkésettség körében hivatkozott eljárás jogi kifogásokat vizsgálta. A Kbt. 152. § (9) bekezdésére és a 153. § (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel megállapította, hogy a jogsértés tudomására jutásának az időpontja megegyezik, a szerződés-ellenőrzés befejezésének napjával, amely az ellenőrzési jegyzőkönyv kézbesítése. A felperesek által hivatkozott AB határozat nem terjed ki a jelen jogorvoslati ügyre, mivel 2019. január 1-jét megelőzően létrejött eljárás cselekményekre vonatkozik, azonban a jelen jogorvoslat ügy, és az azt megelőző közbeszerzési eljárás egésze 2019. január 1-jét követően zajlott le. Az AB határozat rendelkező részén belül, az 1. pont második mondatának a tárgyi hatálya kiterjed a jelen jogorvoslati ügyre, mert a Kbt. 152. § (9) bekezdése alkalmazandó a jelen esetre, mivel az Alkotmánybíróság időbeli kereteket nem határozott meg e mondatban foglalt rendelkezésében. E második mondat alapján, a Kbt. 152. § (9) bekezdésében rögzített törvényi vélelem, a bírósági eljárásokban megdönthető jellegűnek minősül.
- [9] Megállapította, hogy a jogalkotó a Kbt. 189/A. §-ban rendezte törvényi szinten a szerződés-ellenőrzési eljárás ügyintézési határideje kezdetének és végének az időpontját. Az AB határozat címében kifejezetten azt rögzítette, hogy kizárólag a Kbt. 152. § (9) bekezdését, a Kbt. 153. § (4) bekezdését és a Kbt. 197. § (10) bekezdését érintően állapította meg az AB határozat egészében foglalt rendelkezéseit. Emiatt az AB határozatban foglalt döntés nem vonatkozik a Kbt. 189/A. §-ban rögzített szabályokra. Ebből következően, az alperesnek azt kellett megvizsgálnia, hogy miként értelmezendő az AB határozat rendelkező részén belül az 1. pont második mondatában rögzített megdönthető törvényi vélelem a Kbt. 189/A. §-ának fényében. A jogalkotó az által, hogy meghatározta a Kbt.-ben a szerződés-ellenőrzési eljárás kezdő és végidőpontját, megalkotta ezen eljárás kereteit, egy behatárolt mederbe terelve azt. Ez alapján a jogalkotó előírta, hogy a Közbeszerzési Hatóság a szerződés-ellenőrzésnek

minden eljárási cselekményét mely időtartam alatt folytathatja le. Ezen előírásból az is következik, hogy meghatározottabbá és kézzel foghatóbbá vált a szerződés-ellenőrzési eljárás, továbbá az is, hogy a vélt jogsértésről való tudomás szerzést, meg kell előznie egy tényállástisztázási eljárásnak. Megállapította, hogy a Kbt. 189/A. § (3) bekezdés d) pontja alapján, a Közbeszerzési Hatóság a tényállás tisztázása érdekében adatokat és iratokat kér az ügyfelektől, ezeket megvizsgálja, döntést hoz az ellenőrzési jegyzőkönyvbe foglalva, és ezt követően fejezi be a szerződés-ellenőrzést az ellenőrzési jegyzőkönyv kézbesítésével. A szerződés-ellenőrzési eljárás teljes folyamatának, a nevesített része az adat- és iratkérés, valamint közlés. Nem lehet egy konkrétan meghatározott eljárásnak (szerződés-ellenőrzés), a szintén a Kbt.-ben rögzített eljárási cselekményét (az adat- és iratközlést) a vélt jogsértésről való tudomás szerzés időpontjának tekinteni, mivel a jogalkotó az eljárás lezárását jelölte meg akként. A hivatalbóli kezdeményezés ezért nem késett el, mert 2022. február 25-től, a szerződés-ellenőrzés befejezésének, és a vélt jogsértésről való tudomás szerzésnek a napjától számított 60 napon belül került benyújtásra. A továbbiakban a kezdeményezési elemeket érdemben vizsgálva indokolta döntését.

A felperesek keresete, az alperes védirata, az alperesi érdekelt észrevétele

- [10] A határozat felülvizsgálata iránt előterjesztett keresetlevelében az I. rendű felperes az alperes határozatának megváltoztatását kérte akként, hogy a jogorvoslati eljárást a bíróság valamennyi kezdeményezési elem elkésettsége okán szüntesse meg, a jogkövetkezmények törlésével egyidejűleg. Másodlagosan kérte a 20. kezdeményezési elem, valamint a bíróság tekintetében az alperesi határozat hatályon kívül helyezését, az alperes új eljárásra kötelezését.
- [11] Hivatkozott arra, hogy jogi álláspontja szerint, az alperesnek a hivatalbóli kezdeményezés elkésettségének kérdéskörében kifejtett álláspontja megalapozatlan, és az elkésettségi kifogás elutasítása a Kbt. 152. § (9) bekezdésébe és a Kbt. 152. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésekbe, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 47. § (1) bekezdés a) pontjába ütközik. Hangsúlyozta, hogy az alperes határozati indokolása nem tartalmaz olyan releváns jogi érveket, ami alapján az AB határozatban foglaltaknak megfelelően, a Kbt. 152. § (9) bekezdése szerinti tudomásra jutási időpont megdönthető vélelemként történő kezelése, és ehhez szükségszerűen kapcsolódó, a tényleges tudomásra jutás időpontjára vonatkozó, az előterjesztett bizonyítékokon alapuló alperesi vizsgálati és döntéshozatali kötelezettség elenyészne.
- [12] Nincs alapja annak az alperesi hivatkozásnak, amely szerint az AB határozat alkotmányos jogértelmezése azért nem alkalmazható, és vált mintegy okafogyottá, mert beiktatásra került a Kbt.-be a szerződés-ellenőrzési eljárás időbeli korlátja, illetve az eljárási határidő számítását rögzítő szabályozás, amiből következően az AB határozatban foglaltakat a Kbt. 189/A. §-ára figyelemmel kell értelmezni. A közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződések teljesítésének és módosításának ellenőrzésre irányadó érdemi rendelkezések, az AB határozat meghozatalának időpontjában is hatályban voltak, hiszen az R. 2020. február 1-jét megelőzően is rögzített, tartalmi szempontból a Kbt. 189/A. §-ában foglaltakhoz hasonló, és a szerződés-ellenőrzési eljárás ügyintézési határidejét is magában foglaló szabályozást, aminek részét képezte a tényállás tisztázásának, az adat és információk bekérésének és közlésének a metodikája is. Az Alkotmánybíróság az alperesi hivatkozási alapjául szolgáló Kbt. rendelkezés ismeretében mondta ki alkotmányos értelmezésként, általános érvénnyel, és minden korlátozás nélkül a Kbt. 152. § (9) bekezdésében foglaltak megdönthető vélelemnek minősülését.

- [13] A Kbt. 189/A. §-a, illetve az R. nem tartalmaz olyan elemeket, ami a tudomásra jutás időpontját illetően vélelemként került volna meghatározásra, azaz a törvényi vélelem értelmezése e körben kizárólag a Kbt. 152. § (9) bekezdésében foglaltakra vonatkozhat és irányulhat. Az I. rendű felperes a szerződés-ellenőrzési eljárásban 2021. december 3-ig benyújtott minden dokumentumot, amely a jogsértés gyanújának megállapíthatóságát érintette. Így a hivatalbóli kezdeményezés elkésett. Hivatkozott a Fővárosi Törvényszék 104.K.703.776/2021/25. számú ítéletében foglaltakra. Ezt meghaladóan az ügy érdemére vonatkozóan, a terhére megállapított jogsértés, és a bírság kiszabása körében fejtette ki álláspontját.
- [14] A II. rendű felperes keresetlevelében az alperes határozatának megsemmisítését kérte, tekintettel a jogorvoslati kezdeményezés elkésettségére elsődlegesen, másodlagosan az alperesi határozat megváltoztatását, a jogsértés hiányának megállapítását, harmadlagosan a kiszabott bírság 1 000 000 forintban való megállapítását indítványozta. Hivatkozott arra, hogy az igazoltan benyújtott dokumentumok alapján megállapítható, hogy az 1-3., 6-13. és 15. kérelmi elem tekintetében 2021. szeptember 20. napján, a 4-5., a 14. és a 16-19. kérelmi elem tekintetében 2021. október 11. napján a Közbeszerzési Hatóság tudomására jutott valamennyi olyan tény, adat, információ, amely a tudomásszerzés tényét megalapozza. Figyelemmel a Kúria Kf.IV.40.887/2021/4. számú ítéletében foglaltakra, a tudomásszerzés időpontja nem az a nap, amikor a jogellenesség a maga teljes bizonyosságában a Közbeszerzési Hatóság tudomására jut, hanem az a nap, amikor a hivatalbóli kezdeményezéshez szükséges tényekről a Közbeszerzési Hatóság értesül. Sem a Közbeszerzési Hatóság, sem alperes nem vitatta a jogorvoslati eljárás során, hogy a fentebb megjelölt valamennyi tény, adat, információ, amely a tudomásszerzés tényét megalapozza, ne került volna benyújtásra, illetőleg azok nem a II. rendű felperes által megjelölt időpontokban kerültek volna csatolásra. A tudomásszerzés időpontja így, egyértelműen beazonosítható módon megállapítható az egyes kérelmi elemek tekintetében, figyelemmel arra is, hogy a jogsértésre való tudomásszerzés nem kívánja meg a jogsértés teljes bizonyítottóságát (Kúria Kfv.II.37.044/2015/4.számú ítélet).
- [15] Kiemelte, hogy a Fővárosi Törvényszék a 103.K.702.930/2021/7. számú ítéletében a tudomásszerzés időpontja vonatkozásában kifejtette, hogy a tudomásszerzés időpontja kizárólag a jogorvoslati kérelem benyújtására jogosult szerv vonatkozásában vizsgálandó, amely jelen esetben azonos az ellenőrzést folytató szervvel, vagyis a Közbeszerzési Hatósággal. Hivatkozott a Kfv.II.39.215/2014/4. számú legfelsőbb bírósági ítéletre, valamint a Kúria Kfv.II.37.044/2015/4. számú ítéletére. Kiemelte, hogy a tudomásszerzés tekintetében nincs jelentősége annak, hogy a jogsértés tényét mikor ismerte fel a kezdeményező, mikor tudatosodott benne, hogy az adott cselekmény/mulasztás sérti a Kbt. rendelkezéseit. Ezen nem változtat az sem, hogy a szerződésellenőrzés mikor fejeződött be. Mindezekre figyelemmel, a 2022. március 2. napján előterjesztett kezdeményezés, a 60 napos szubjektív jogvesztő határidőn túl került benyújtásra, még ha az utolsó tudomásszerzés időpontját (2021. október 11.) napját vesszük is alapul. Hivatkozott az AB határozatban foglaltakra. Egyebekben az ügy érdemére vonatkozó előadást tett.
- [16] Az alperes védiratában a felperesek keresetének az elutasítását kérte a határozatban hivatkozott indokok alapján, az alperes a jogszabályok szerint járt el, a határozata jogszerű. Egyértelműen megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság az AB határozatában, annak címében kifejezetten azt rögzítette, hogy kizárólag a Kbt. 152. § (9) bekezdését, a Kbt. 153. § (4) bekezdését és a Kbt. 197. § (10) bekezdését érintően állapította meg az AB határozat egészében foglalt rendelkezéseit. Továbbá az Alkotmánybíróság az AB határozat rendelkező része első mondatának második pontjában kizárólag a Kbt. 152. § (9) bekezdését érintően állapította meg azt, hogy a benne rögzített törvényi vélelem a bírósági eljárásokban

megdönthető jellegűnek minősül. Az alperes hangsúlyozta, hogy az AB határozathoz fűzött különvéleményében dr. Czine Ágnes alkotmánybíró is rámutatott arra, hogy az AB határozat rendelkező részének a megállapítása, csak egy zárt jogszabályi rendelkezési körre terjed ki. A fentiek alapján az AB határozatban foglalt döntés nem vonatkozik sem a Kbt. 189/A. §-ában, sem a R.-ben rögzített szabályokra, ezért az AB határozatot a Kbt. 189/A. §-ával és a R. rendelkezéseivel kiegészítve kell alkalmazni. Az alperes a határozat 100-102. pontjaiban alaposan megvizsgálta a törvényi vélelmet, és egy részletesen indokolt döntést hozott róla. Az AB határozatot a Kbt. 189/A. §-ával kiegészítve alkalmazta.

- [17] Az alperesi érdekelt csatlakozva az alpereshez hangsúlyozta, hogy az alkotmánybírói határozattal kapcsolatos alperesi állásponttól az alperesi érdekelt ugyanakkor némiképpen eltérően értelmezi azt, hogy a Kbt. 152. § (9) bekezdésében foglaltak megdönthető vélelemként lennének értékelendők, mivel az a jogszabályi rendelkezésekből kell, hogy következzen. Az alkotmánybírói döntés alapja egy jogszabálymódosítással kapcsolatos, visszaható hatályú jogalkalmazás történt, amellyel összefüggően a bíróság kérdéssel fordult az Alkotmánybírósághoz. A Kbt. 152. § (9) bekezdésével kapcsolatos alkotmánybírói megállapítás, ezen az indítványon túlterjeszkedett, így ez okból sem vehető figyelembe a jelen eljárásban.

A bíróság döntése és jogi indokai

- [18] Az I. és a II. rendű felperes keresete – az alábbiak szerint – alapos.
- [19] A bíróság a közigazgatási jogvitában, az alperes határozatának jogszerűségét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 72. § (4) bekezdésére figyelemmel, a Kp. 85. § (1) és (2) bekezdése szerint a kereseti kérelem korlátai között, a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálta, a per megindításakor hatályos Kp. szabályai szerint eljárva.
- [20] A bíróságnak a keresetben foglaltak alapján elsőként abban a kérdésben kellett döntenie, hogy az alperesi érdekelt számára a kezdeményezésre nyitva álló határidő megtartottsága szempontjából biztosított törvényi vélelem megdönthető vélelem-e, ehhez képest az alperes jogszerűtlenül járt-e el, amikor nem vonta le a hivatalbóli kezdeményezés elkészttségének a jogkövetkezményét.
- [21] A Hatóság ellenőrzése 2021. augusztus 6. napján kezdődött, így a Kbt. 197. § (10) bekezdése szerint a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény módosításáról szóló 2018. évi LXXXIII. törvény (Mód3. tv.) által 2019. január 1-i hatállyal beiktatott Kbt. 153. § (4) bekezdésében megfogalmazott, a tudomásszerzés időpontjára vonatkozó törvényi vélelem jelen ügyben alkalmazandó volt. Az alperes a kezdeményezés előterjesztésére figyelemmel a Kbt. 2022. március 2-án hatályos eljárásjogi rendelkezéseket alkalmazta.
- [22] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 39. §-a alapján a bírósági jogalkalmazásra kötelezően irányadó AB határozat rendelkező részében az Alkotmánybíróság – többek között – alkotmányos követelményként megállapította, hogy a Kbt. 153. § (4) bekezdését és a 197. § (10) bekezdését érintően az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján 2019. január 1-jét megelőzően a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárásának kezdeményezésére vonatkozó, a jogsértés tudomására jutásától számított hatvan napos határidő elteltét követően a tudomásra jutás kezdőnapja utóbb nem köthető az ellenőrzési jegyzőkönyv kézbesítésének, illetve a hatósági ellenőrzés befejezésének napjához. Az AB határozat indokolásának [61] bekezdésében az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a Kbt. 152.

§ (9) bekezdésének, a 153. § (4) bekezdésének és a 197. § (10) bekezdésének együtt alkalmazása az Alaptörvénnyel összhangban álló jogalkalmazói értelmezést kell eredményezzen, amely szerint a Kbt. 152. § (9) bekezdésében és a 153. § (4) bekezdésében foglalt új, a jogsértésről történő tudomásra jutást másként szabályozó rendelkezés nem eredményezheti a hatálybalépést megelőzően eredménytelenül eltelt hatvan napos szubjektív határidő újraindítását, valamint megdönthető törvényi vélelmet jelent.

- [23] A bíróság egyetért a felsőbb bíróságok által vizsgált 104.K.193/2021/27. számú ítélet [32]-[35] pontjában írtakkal, mely szerint „A bíróság e körben rámutat arra is, hogy a 2007. december 11-i 2007/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: Jogorvoslati irányelv) 2. cikk (1) bekezdésében rögzített előírás szerint az ajánlatkérő szerv által hozott döntésekkel szemben a hatékony és különösen a lehető leggyorsabb jogorvoslat lehetőségét kell biztosítani. A Jogorvoslati irányelv preambuluma tartalmazza, hogy annak érdekében, hogy ez kézzelfogható eredménnyel járjon, hatékony és gyors jogorvoslatoknak kell rendelkezésre állniuk a közbeszerzésre vonatkozó közösségi jog vagy az e jogot végrehajtó nemzeti szabályok megszegése esetében; [...] mivel olyan esetekben, amikor a vállalkozások nem élnek jogorvoslati lehetőséggel, egyes jogsértések csak akkor orvosolhatók, ha létrehozta egy sajátos mechanizmust. Az EUB jogértelmezése szerint a nemzeti jog által meghatározott jogorvoslatokra vonatkozó eljárási szabályoknak nem szabad akadályozniuk a Jogorvoslati irányelv hatékony érvényesülését, a közbeszerzési eljárásokkal szembeni hatékony jogorvoslatnak a gyorsaság és jogbiztonság elveit kell szolgálnia [C-406/08. számú Uniplex ügyben 2010. január 28-án hozott ítélet 27. bekezdése; C-470/99. számú Universale-Bau és társai ügyben 2002. december 12-én hozott ítélet 72. bekezdése; C-327/00. számú Santex ügyben 2003. február 27-én hozott ítélet 51. bekezdése]. Ebből következően a Jogorvoslati irányelv is előírja, hogy a hivatalbóli kezdeményezésnek megfelelő tagállami mechanizmus alkalmazását, így a Kbt. jogorvoslatra vonatkozó eljárási szabályozását az uniós jogszabályokkal és alapelvekkel összhangban kell értelmezni és alkalmazni. Az EUB ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a jogvesztő határidőket a jogbiztonság garantálásához kapcsolódó rendeltetésüknek a megvalósítása érdekében előre meg kell határozni, és azoknak kellően előreláthatónak kell lenniük (EUB C-496/18. és C-497/18. számú ítéletének 95. bekezdése). Utal e körben a bíróság a Kfv.IV.37.465/2019/11. számú ítélet [45] - [48] bekezdéseiben kifejtett kúriai álláspontra. A Jogorvoslati irányelvben megfogalmazott gyors és hatékony jogorvoslat előfeltétele, hogy a jogvesztő határidőket a jogbiztonság garantálásához kapcsolódó rendeltetésüknek a megvalósítása érdekében előre meg kell határozni, így nem lehet a jogorvoslati eljárás kezdeményezésére rendelkezésre álló határidőt kizárólag a hivatalbóli kezdeményező által adott esetben alakítható kezdő időponttól számítani. A bíróság e körben utal a 19/2020. AB határozat indokolásának [56] bekezdésében megfogalmazott érvelésre, amelyben említett jogkorlátozó körülmény a Kbt. 153. § (4) bekezdésének kimentést nem engedő alkalmazása esetén az átmeneti szabályok alkalmazásától függetlenül is fennáll. Amennyiben olyan joggyakorlat alakulna ki, amely a Kbt. 153. § (4) bekezdésében meghatározott határidőre nem megdönthető törvényi vélelemként tekintene, szükségessé válhatna az EUB előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezése ezen törvényi rendelkezés Jogorvoslati irányelvben megfogalmazott követelményeknek történő megfelelése kérdésében. A Kbt. 180. § (1) bekezdés a) pontja szerint a Hatóság képviselőjére az elnök jogosult, aki a Kbt. 180. § (1) bekezdés f) pontja értelmében ellátja a részére a törvényben előírt feladatokat, így többek között a Kbt. 152. § (1) bekezdés a) és 153. § (1) bekezdés c) pontjaiban meghatározott hivatalbóli kezdeményezési feladatokat. A Kbt. 187. § (2) bekezdés t) pontja és a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX.

törvény 23. § (4) bekezdés c) pontja alapján kiadott, a Közbeszerzési Hatóság elnökének 8/2020. (XII. 30.) KH utasítása 1. melléklet IV. Fejezet 1. pontja szerint a Hatóságot egyszemélyi felelősséggel az elnök vezeti. Az R. 11. § (1) bekezdésében, továbbá a Kbt. 187. § (2) bekezdés j) pontjában a Kbt. 153. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott intézkedés megtételének szempontjából a Hatóság és a hivatalbóli kezdeményezésre jogosult Hatóság elnökének személye nem különül el. Ezen jogi normákból, valamint azon tényből kiindulva, hogy az alperes és az érdekelt nem vitatta a Hatóság tudomásszerzése esetén a hivatalbóli kezdeményezőként fellépő érdekelt egyidejű tudomásszerzését, a bíróság megállapította, hogy a Hatóság törvényi vélelemtől eltérő időpontban történő esetleges tudomásszerzése az érdekelt tudomásszerzését is megalapozza. Továbbá, ahogyan arra a Kúria a Kf.VI.40.227/2020/5. számú ítéletében rámutatott, a Kbt. 152. § (4) bekezdése folytán alkalmazandó 149. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a jogsértésről való tudomásszerzés időpontját kérelmi elemenként kell megjelölni és ebből következően vizsgálni. Az érdekelt alaptalanul hivatkozott arra, hogy a Kbt. 189/A. §-ának 2020. február 1. napjával történő beiktatásával, az eljárási határidők rögzítésével már nem képes saját hatáskörben meghatározni – alakítani – az ellenőrzés befejezésének időpontját. A bíróság rámutat arra, hogy 2020. január 31. napjáig az R. 10. § (1) bekezdése tartalmazta a Hatóság szerződés-ellenőrzési eljárásának határidejét, tehát az eljárási határidő rögzítése nem újkeletű, a vonatkozó szabályozás alapvető tartalmában az AB határozat meghozatala óta nem változott meg.”

[24] Mindezt támasztja alá a Kúria Kfv.V.37.885/2022/12. számú ítéletének [63] és [64] pontjaiban kifejtett álláspont is, melynek értelmében: „A fentiekből következően a – mindenkire kötelező érvényű – 19/2020. AB határozatban foglalt jogértelmezés szerint a Kbt. 153. § (4) bekezdése megdönthető törvényi vélelmet szabályoz. Egyetértve a Kfv.III.37.883/2022/9. kúriai ítélet [70] pontjában írt állásfoglalással – mely egyben visszautalt az ítélőtábla álláspontjára –, a Kúria jelen tanácsa is rögzíti, hogy nincs indok a Kbt. 153. § (4) bekezdése szerinti vélelem, és a Kbt. 152. § (2a) és (9) bekezdések szerinti vélelmek egymástól eltérő minősítésére. Eltérő értelmezést nem indokol az a körülmény sem, hogy a hivatkozott AB határozatok rendelkező része a Kbt. 152. § (2a) és (9) bekezdéséhez kapcsolódóan fogalmazott meg alkotmányos értelmezést, és az arra tekintettel kialakult kúriai gyakorlat csak közvetetten vehető figyelembe. A Kbt. 153. § (4) bekezdésében foglalt határidő megdönthető jellegű törvényi vélelmét a 19/2020. AB határozat indokolása rögzítette, és a Kbt. 152. § (2a) és (9) bekezdések szerinti vélelmekkel azonos megítélést alátámasztja, hogy beiktatásuk ugyanazon időponttal történt, hasonló jogalkotói indokolások mentén, és az AB határozatok megadták e törvényhelyek alkotmányos értelmezését” A Kúria idézett döntéseiből láthatóan egyértelmű bírósági gyakorlatot alakított ki. A Kúria Kfv.V.37.885/2022/12. számú, valamint a Kfv.III.37.883/2022/9. számú ítéletei ugyanis elvi tartalommal mondták ki, hogy „[a] Kbt. 153. § (4) bekezdésében rögzített törvényi vélelem megdönthető, azzal szemben ellenbizonyításnak van helye. A Kbt. 189/A §-a szerződés-ellenőrzési eljárásra irányadó ügyintézési határidőt rögzít, amely eljárási határidő és nem válik anyagi jogivá azzal, hogy kapcsolódik a Kbt. 153. § (4) bekezdéséhez.

[25] A bíróságra az Alkotmánybíróság erga omnes hatályú határozatában foglalt alkotmányos értelmezés, valamint a Kúria korlátozott precedensjog hatályú határozataiban tett megállapítások kötelezőek, az alperesi érdekelt kifogásaira az AB döntést illetően a bíróság nem lehetett figyelemmel. Nem merült fel eltérő jogértelmezés szükségességét megalapozó egyedi körülmény sem. Az alperesi érdekelt a Kbt. 153. § (1) bekezdés c) pontja alapján kezdeményezte az eljárást, ekként a tudomásszerzésre a (4) bekezdés szerinti törvényi vélelem alkalmazandó, amely vélelem az alperesi értelmezéssel ellentétben a Kbt. 189/A. § rendelkezéseivel együtt értelmezve is megdönthető jellegűnek minősül, ezért helye van a

kezdeményező – alperesi érdekelt – tényleges tudomására jutása időpontja vizsgálatának a felperesek által a jogorvoslati eljárás során feltárt és hivatkozott körülmények és bizonyítékok alapján.

- [26] A bíróság ezért megállapította, hogy az alperesi érdekelt által a Kbt. 153. § (4) bekezdésére hivatkozással megjelölt 2022. február 25-i tudomásszerzési időpont megdönthető vélelmet jelent. A mindösszesen húsz kezdeményezési elemből az első tizenkilencről elmondható, hogy a vélt jogsértés az alvállalkozó bejelentésének késedelmét rója fel a II. rendű felperesnek, mégpedig az egyes gazdasági szereplőkkel való vállalkozási szerződés megkötésének dátuma; a munkavégzés megkezdésének dátuma (munkavégzés időszaka); a bejelentés dátuma rendelkezésre bocsátott dokumentumokból kinyerhető adatainak összevetése alapján, a huszadik kezdeményezési elem pedig ezen adatok ismeretében kifogásolja az I. rendű felperes ellenőrzési és dokumentálási kötelezettségének a maradéktalanságát.
- [27] A felek nyilatkozataira és a rendelkezésre álló közigazgatási iratokra figyelemmel aggálytalanul megállapítható, hogy az alperesi érdekelti nyilatkozat szerinti 2022. február 25-i tudomásszerzés időpontjához képest – az I. rendű felperes tekintetében legkésőbb 2021. december 3. napja, a II. rendű felperes esetén pedig 2021. október 11. napja – az a nap, amikor minden olyan adat és tisztázó kérdésre adott válasz rendelkezésre állt az alperesi érdekelt részére, ami a kezdeményezésre részéről okot adhatott, hiszen az eljárás megindításához nem szükséges, hogy teljes bizonyosságot szerezzen a jogsértésről. Az általa vizsgált adatok, különösen a megítélése szerint releváns és összevethető időpontok, továbbá a szerződő felek nyilatkozatai a dokumentumok rendelkezésére álltak, a tisztázó kérdésekből pedig az is kétséget kizáró volt, hogy a kezdeményezésre okot adó sérelmekre nézve az alperesi érdekelt nem csupán az adatok birtokába jutott, de értékelte is azokat addigra. A hivatalbóli kezdeményezés ezért a Kbt. 152. § (2) bekezdésben meghatározott hatvan napos szubjektív határidőn túl érkezett az alpereshez, tehát elkéselt. Az alperesnek a hivatalbóli kezdeményezést a Kbt. 152. § (8) és 151. § (8) bekezdéseire figyelemmel a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ákr. 46. § (1) bekezdés a) pontja alapján vissza kellett volna utasítania, ennek hiányában az eljárást valamennyi kezdeményezési elem tekintetében az Ákr. 47. § (1) bekezdés a) pontja alapján meg kellett volna szüntetnie.
- [28] Mivel a bíróság a felperesek eljárásjogi kifogását e tekintetben alaposnak találta, amely az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértés megállapításához vezetett, az anyagi jogi jogsértésre vonatkozó kereseti indokok vizsgálatát mellőzte.
- [29] A fent kifejtettekre tekintettel a bíróság a Kp. 89. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a Kp. 90. § (1) bekezdés b) pontjának alkalmazásával – a Kbt. 172. § (1) bekezdésében biztosított megváltoztató jogkörre, valamint arra figyelemmel, hogy a határozat megváltoztatását az ügy természete megengedi, a tényállás megfelelően tisztázott és a rendelkezésre álló adatok alapján a jogvita véglegesen eldönthető – az alperes határozatát a Kp. 85. § (1) bekezdése szerinti megváltoztatta és az elkéselt hivatalbóli kezdeményezés egésze tekintetében indított jogorvoslati eljárást megszüntette. Az anyagi jogi jellegű jogvesztő határidőn túl benyújtott hivatalbóli kezdeményezés alapján a kezdeményezésben foglaltak érdemi vizsgálatára és jogsértés megállapítására, valamint ahhoz kapcsolódóan jogkövetkezmény alkalmazására a felperesek tekintetében jogszerűen nem kerülhet sor, ezért a bíróság ezek törléséről is rendelkezett.
- [30] A bíróság a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése, illetve a Kp. 35. § (1)

bekezdés b) pontja szerint kötelezte a pervesztes alperest a felperesek jogszabályra hivatkozással felszámított perköltségének megfizetésére, amelyeknek mértékét a Pp. 81. § (1) és 82. § (3) bekezdéseire, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) és (6) bekezdésére figyelemmel állapította meg, mivel ezen összegeket találta – az ügy bonyolultságára, az írásbeli beadványok elkészítésének munka- és időigényére, valamint a tárgyalások számára tekintettel – a ténylegesen kifejtett tevékenységgel arányban állónak.

- [31] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 45/A. § (2) bekezdése által felhívott, az Itv. 39. § (1) bekezdése és 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint meghatározott összegű kereseti illeték, az alperest az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján megillető személyes illetékmentességre tekintettel a Kp. 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 102. § (6) bekezdése értelmében az állam terhén marad.
- [32] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (2) bekezdés b) pontjában és a Kbt. 172. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezés biztosítja.

Záró rész

Budapest, 2023. november 15.

dr. Sára Katalin s.k.
a tanács elnöke

dr. Szilágyi-Horváth Eszter s.k.
előadó bíró

dr. Litauszki Tibor s.k.
bíró